

Če zaženejo mladike na šparonih v vršičkih še enkrat pozneje, potem jih zaščitnemo enako kot za listnike, to je za drugim listom. Mladike na palcu ali ščapu, to je one, ki jih rabimo, da narežemo zopet palec in šparon v prihodnjem letu, ne smemo v tem času še skrajševati. Še-le v drugi polovici avgusta jih vršičkamo, to je skrajšamo za eno dobro tretjino.

Vse zelene dele trte lahko posušimo in jih rabimo po zimi za krmo goveji živini. Galica pri tem nič ne škoduje.

B. Skalicky.

Italijansko bojišče.

Na s o ški fronti Italijani s svojo šesto ofenzivo niso dosegli nikakih uspehov. Boji se vršijo ne samo za doberdobske, ampak tudi za goriske, bovške in toliminske postojanke. Na koroški fronti se vršijo boji pri Naborjetu in Malem ter Velikem Palu. Hujši pa so boji na fronti med Brento in Adičo. Naši stojijo na sledeči črti: Brenta, Monte Zebio (5 km severno od Asiaga), dolina Astico, severni del doline Pozina, gora Pasubio ob tirolski meji, Adiča. Pred Asiagom se je zopet proslavilo slovensko junaštvo. Naši svoje postojanke dobro držijo.

Nemec hvali Slovence in Hrvate.

Avstrijsko generalštabno poročilo z dne 10. julija omenja, da so se v bojih za postojanko Cima dieci (severno od Asiaga) najbolj izkazali oddelki polka št. 17 (Ljubljana) in št. 70 (Petrovardin). Vsi črtni in silni italijanski napadi so bili odbiti. Lahki so imeli strašne izgube. Čez 800 mrtvih Italijanov je ležalo pred našimi prednjimi jarki. O teh bojih piše Nemeč Lennhoff graški „Tagespost“ iz vojnega časnikarskega stana dne 10. julija med drugim: „Skoro tri tedne so se Lahi zaganjali proti naši fronti ob gorah Cima dieci, Monte Zebio in pa Monte Interrotto, ne da bi se sovražniku, ki je napadal z močnimi silami, posrečilo, zavzeti višinske črte. Omeniti se mora, da te gore spadajo deloma k notranjemu zalvornemu pasu trdnjave Asiago. Torej še niti tega pasu ne more sovražnik dobiti nazaj, če ravno se trudi z vso silo. Njegovo prodiranje je tukaj že nehalo. Naše čete pa so svoj čas te višine, če ravno so bile iste po dolgi pripravi dobro utrjene, zavzele v prvem naskoku. Pri brambi teh postojank so se dne 9. julija posebno izkazali Slovenci in Hrvati pešpolkov št. 17 iz Ljubljane in št. 70 iz Petrovardina.“

Križarka „Novara“ potopila štiri angleške parnike

Dne 9. julija je trčila ob jutranjem svitu naša križarka „Novara“ v Otrantski morski ožini v južni Adriji na štiri oborožene angleške stražne parnike, katere je s topovskim ognjem takoj potopila. Od posadke potopljenih angleških parnikov je mogla naša križarka rešiti samo devet angleških pomorščakov.

Na meji treh dežel.

Vekoslav Fabjančič iz Anž pri Rajhenburgu nam piše dne 4. julija:

Nahajamo se v kotu treh dežel, na visokem skalovju, odkoder bijemo nezvestega prijatelja s svojimi težkimi gorskimi topovi, pred katerimi ima ne malo strahu. Prav dobro ga tu gori zbija, saj pred sovražnikom nimamo slovenski topničarji niti najmanjšega strahu. Včasih začne Lah rogoviliti in nas napadati; ko mu pa mi iz svojih topov pošljemo malo trdega „ovsa“, je pa zopet po koncu. Sreče mu je že zdavno v hlače padlo in njegov pogum smo mu že izginali; on že sedaj dobro pozna te naše avstrijske vojake, zlasti pa še nas Slovence, ki še posebno zvesto in hrabro branimo svojo avstrijsko in lepo slovensko domovino. Italijanu jako diši ta slovenska zemlja, ali kaj, ko ne bo nikdar nje gospodar. Ujamo, da bomo kmalu s sovražniki obračunali in se še zdravi vrnili na svoje domove, potem bo pa med nami zavladalo veselo novo življenje. V to nam pomozite Bog in Marija! Sprejmite nebroj iskrenih pozdravov z visokih, sneženih gora od stajerskih Slovencev gorske havbične baterije: Vekosl. Fabjančič iz Anž pri Rajhenburgu, Alojzij Hudales iz Rečice v Gornji Savinjski dolini in Maks Cizej iz Grajske vasi.

Na koroški fronti.

Simon Lubej iz Gornjih Jablan pri Cirkoveh nam piše dne 8. julija:

Slovenci se na vseh bojiščih pokazemo. Naši slovenski fantje in moške so se borili na Doberdolu, pri Gorici, pred Asiagom in Arsierom, na Ruskem, v Srbiji, Crngori, Albaniji in tukaj na koroški fronti. Čudim se, da se o bojih na našem delu bojišča ta-

ko malo poroča, ko pa se vendar boji neprestano nadaljujejo. Dasiravno Lah napada že več kot leto in dan, vendar še stojimo Avstrijci tam, kjer smo stali leta 1915 ob Binkoštih. Mi pa gremo Laha tudi večkrat obiskat na njegove postojanke. Na delu bojišča, kjer stojim jaz, stoji za nas zelo ugodno. Lah sicer iz gole jeze, da ne more naprej, večkrat obstreljuje s topovi naše vasi in tudi posamezne hiše in cerkve. Uničil nam je slovečo božjo pot Sv. Višarje. Cel slovenski narod se bo radi tega nad laškim izdajalcem pošteno maščeval. Nedavno pa je laška artilerija zopet obstreljevala slovensko vas Žabnice. Naša artilerija mu dobro vrača. Mi sicer ne streljamo tako pogosto, a merimo in zadevamo tem boljše. Pred nekaj dnevi smo blizu Naborjeta sestrelili dva laška zrako;lova, eden pa se je poškodovan spustil na laški strani na tla.

„Slovenski Gospodar“ nas redno obišče. Oh, to je veselje v našem taboru, ko priide naš list. Zdi se mi, da se tedaj, ko ga čitam, pogovarjam s svojimi domačini. Eno pa obljubljam in prisezam: Lah ne bo nikdar čez Koroško vdrl v našo lepo Slovensko-Stajersko! — Simon Lubej, Ivan Sever, Ivan Kramberger iz pišuske okolice, Franc Kovačič iz Ljutomer, Rafael Arlič iz Velenja in Friderik Svab iz Prevalj na Koroškem.

Kako sem si na Laškem krompir kupal.

Ignac Tiršek, doma iz Savinjske doline, piše v italijanskega bojišča:

Nekoliko vam hočem opisati, kako sem jaz na Binkoštno nedeljo kupal krompir na italijanskem bojišču. Sel sem zjutraj v neko vas, da si poiščem kaj za moj želodec. In res sem prišel v vas v neko šolo, odkoder je vse zbežalo. Iskal sem po sobah, a ne najdem drugega, kakor nekaj krompirja v kleti. Nesel sem ga na kraj, kjer sem prebival. Zakuril sem si in začnem kubači. A polentar me je zapazil in mi je poslal še zaheh (granat) in mi ves ogenj razdrl. Jaz sem pa imel surov krompir — Pristrène nozdruve: Ignac Tiršek.

Rusko bojišče.

V Bukovini se naši borijo z uspehom in so vrgli Ruse s Karpatov, odkoder so hoteli vdreti na Sedmograško, nazaj v bukovinsko ravnino. Pri Kolomeji v Galiciji so Rusi prodrli že na pobočje Karpatov, prej pa so zasedli mesto Delatyn in vas Mikuličin. Rusko prodiranje proti zahodu pa je ustavljeno. Naše središče se je od Strype umaknilo ob potok Koropiec. V Voliniji so Rusi prešli zopet k ofenzivi. Naši so se od Styra umaknili za reko Stohod.

V Bukovini.

Iz Bukovine prihajajo ugodna vesti. Po ljutih bojih pri Kirlibabi, ki so se vršili v času od 4. do 8. julija, se je našim četam posrečilo vreči dne 8. julija sovražnika nazaj v dolino Moldave. Naši voji so pri vasi Brjaza, ki leži 14 km vzhodno od Kirlibabe, prekoračili Moldavo. Tako je preprečen ruski načrt, prekoračiti bukovinske Karpat in vdreti na Sedmograško. Rusom so v tem odseku prihiteli na pomoč Japonci s svojimi topovi. Štiri dni je veliko stvelo sovražnih topov neprestano obstreljevalo avstrijske postojanke pri Kirlibabi. A naši so tako dobro odgovarjali, da so Ruse prisilili k umikanju in jim prizadeli še strahovite izgube.

Ruske izgube pri Kirlibabi.

List „Az Est“ poroča iz Bukarešte: V hudih bojih pri Kirlibabi so imeli Rusi strahovite izgube: več kot 10.000 mož je mrtvih, ranjenih ali pa vjetih. Na bojišču leži na tisoče nepokopanih mrtličev, zrak je daleč na okoli okužen. V Bukovini se nahaja sedaj kakih 50.000 ruskih ranjencev, ki so vsled pomankanja bolnišnic nastanjeni v kmečkih hišah. — Prebivalstvo je prepričano, da se Rusi ne bodo mogli dolgo držati in da bodo Bukovino skoro zopet opustili.

Boji pri Kolomeji.

Na gališkem bojišču med Dnjestrom in Karpati se vršijo srđiti boji v prostoru zahodno in južno-zahodno od Kolomeje. Dne 8. julija so Rusi zasedli mesto Delatyn (35 km zahodno od Kolomeje) in vas Mikuličin (40 km jugozahodno od Kolomeje). Tukaj so Rusi pretrgali našo železniško zvezo iz Galicije čez Jablonica-prelaz. Južno od Mikuličina se vrše boji na pobočju galiških Karpatov. Na goratem karpatskem ozemlju pač Rusi ne bodo imeli take sreče, kot na gališki ravnani. Čaka jih enaka usoda, kakor v bukovinskih Karpatih.

Ob Strypi.

Ob Spodnji Strypi smo naše postojanke premetili dalje proti zahodu ob potok Koropiec. Pri Bucacu stojimo kakih 20 km zahodno od mesta. Hud pritisk je zopet severno od Tarnopola. Naši so baje izpraznili mesto Brody, kar pa še uradno ni potrjeno.

Naši izpraznili mesto Brody.

Iz Krakova poročajo, da je naše armadno poveljstvo dalo mesto Brody izprazniti. Prebivalstvo je mesto že zapustilo. Ruski letalci so mesto opetovano obmetavali z bombami. Brody leži tik ob ruski fronti pri Radzivilovu in je od ruske meje oddaljeno samo 6, od Radzivilova 10 in od Lvova 80 km.

V Voliniji.

Ker je postalo naše prodiranje v Voliniji Rusom zelo nevarno, je rusko armadno vodstvo vrglo v prostor ob Styru ogromne rezerve. Rusi so tudi v tem prostoru znova pričeli z ofenzivo, kar jim je bilo tem lažje, ker razpolaga rusko armadno vodstvo s 3—4kratno premočjo. Naši se le polagoma umikajo in so zasedli postojanke ob reki Stohod, ki izvira zahodno od Lucka, in teže vspešno s Styrom proti severu. Ozemlje med Styrom in Stohodom je močvirnato in za obrambo malo sposobno. Rusko uradno poročilo z dne 9. julija pravi, da so naši izpraznili mesto Pinsk (severno od Lucka) in da so ga Rusi zasedli, kar pa se od uradne nemške strani zanika.

Silovitost avstrijske obrambe.

V Voliniji se naše čete ruskim napadom krepko ustavljajo. Angleški poročevalec Stanley Washburn piše v listu „Times“: „Ne smemo verjeti, da se Avstrijci le slabo upirajo ruskim napadom. Pisec tega spisa je sam videl strelski jarek, kjer so Rusi v razdalji nekaterih vrst (rusko merilo za naš kilometer) samo v prvi črti pokopali 4000 Avstrijcev. Vse to priča, da se sovražnik trdovratno upira ruskim napadom.“

Moč ruske armade.

Italijanski listi poročajo, da šteje ruska armada od Pinska do Karpatov 137 infanterijskih in 36 kavalerijskih divizij. Infanterija šteje po tem laškem računju 2.740.000 mož, kavalerija pa 162.000 mož. Artilerija, trenske in druge čete se niti niso vštete. Zadnji čas se je ta ruska bojna sila ojačila z rezervami, ki štejejo 11175.000 mož. In proti taki premoči se morajo boriti naše čete!

Na drugih frontah.

Na francoskem bojišču se še vedno nadaljuje angleško-francoska ofenziva, ki je pa že začela nekoliko pojemati, zlasti ker so začeli Nemci s protinapadi, v katerih so angleško-francoskim četam iztrgali nekaj postojank južno od reke Somme. Na celi bojni črti od morske obali notri do švicarske meje artilerijski ogenj, ki je na nekaterih mestih, zlasti ob reki Mozi, zelo živahen. Položaj pred Verdunom je nespremenjen.

Na macedonskem bojišču se vršijo samo manjše praske južno od Dojranskega jezera. Naši so sovražne napade odbili. Nekatera poročila pravijo, da se Angleži in Francozi pripravljajo na ofenzivo.

Na albanskem bojišču so naši ob reki Bojuzi napadli in razpršili italijanske poizvedovalne oddelke.

S turškega bojišča prihajajo ugodna poročila. Na zahodni kavkaški fronti so Turki Ruse potisnili daleč nazaj in se bližajo Trapeuntu. V Perziji so pa Turki zasedli zahodno perzijsko mesto Kermanšah.

Rumunija pred odločitvijo.

„Universal“ poroča, da se nahaja Rumunija pred odločilnimi sklepi.

Trgovski podmorski čoln.

Iz Nemčije v Ameriko.

Angleži stojijo zopet pred novim čudežem, ki so jim ga naredili Nemci. Prvi nemški trgovski podmorski čoln se je zadnje nedelje, dne 9. t. m., naenkrat pokazal v nevjorskem pristanišču. Pripeljal je seboj barvila, odpeljati pa namerava nikelj in gumo. Cela angleška mornarica straži, da bi nobena ladja ne mogla iz Nemčije in nobena v Nemčijo. Sedaj so pa Nemci Angležem ušli pod vodo v Ameriko. Trgovski podmorski čoln se imenuje „Deutschland“ in poveljuje mu trgovski kapitan s 30 možmi. Nemčija se kajpada veseli tega svojega uspeha na morju.

Homatije na Grškem.

Četverozveza je že tudi z novim ministrskim predsednikom Zaimisom nezadovoljna, ker ne dela dovolj odločno za zmago Venizelosovih pristajšev. — Četverozveza se boji, da bo liberalna (Venizelosova) stranka propadla. Posebno nevarni so rezervisti, ki so se vrnili domov in nočejo o liberalni stranki nič

večeti. Povsod, tudi v najmanjših krajih, ustanavljajo društva proti Venizelosovi stranki. Častniki pa grozijo, da bodo odstopili, če pride na vlado izdajalec Venizelos.

Načelnik generalnega štaba Dusmanis je ponesrečil. Sumijo pa, da je bil od Venizelistov napaden.

Grozen vihar v Dunajskem Novem Mestu.

Pretekli ponedeljek proti 6. uri zvečer so imeli v Dunajskem Novem Mestu in okolici tako grozno neurje, kakoršnega ne pomnijo najstarejši ljudje. Nekoliko pred 6. uro so se začeli zbirati nad mestom in okolico gosti in črni oblaki in kmalu se je tako stemnilo, da je bilo temno, kakor v najtemnejši noči. Le kadar je zabliskalo, se je videlo po mestu. Zrak je bil tako soparen, da skoraj ni bilo mogoče dihati. Na zemljo so začele padati debele kapljice, vmes pa kot orehi debela toča. Ko je parkrat zaporedoma grozno zagrmelo, je izbruhnil grozen vihar in vrtnice, takozvana vetrna troba, ki je trajala nekaj manj kakor pol ure. Po ulicah je nastal krik, šum in ropot. Vse je bežalo na varno. Raz streh je začela padati opeka, dimnike je metalo na ulice, strehe razkrivalo, brzojavne in telefonske droge je metalo kakor slamnate bilke po ulicah. Vihar je bil tako silen, da ni v celem mestu ostala ne ena hiša, ki bi ne bila poškodovana. Najhujše je bilo prizadeto Jožefovo predmestje, kjer je vihar odnesel vse strehe in vsa poslopja napol porušil. Na nobeni hiši ni najti ne ene cele šipe. Iz dvorišč in hiš je metal vihar razno pohištvo in razne predmete na ulice, vmes je pa bila zapletena brzojavna žica. Nekega kmeta, ki je vozil z lesom natovorjeni voz, v katerega sta bila vprežena dva konja, je vihar vrgel z vozom in konjema v red s tako silo ob steno hiše, da je bil kmet pri priči mrtev in tudi oba konja je tako poškodovano, da so ju morali pozneje vstreliti. Otroka-solarja, 12letnega fanta, je tresel vihar ob steno in tako stisnil, da je bil popolnoma zmečkan, da ga ni bilo spoznati. Ženske in otroci so vpili, vmes se je slišal klic moških, ki so spravljali svojce na varnejše prostore. Vihar se je igral s težkimi vozovi mestne železnice, kakor če bi bili iz papirja. Kogar je zasačilo na ulici, je bil izgubljen. Ljudje so z največjo naglico zapuščali sobe, ko jim je vihar odnesel strehe in so zbežali v kleti, kjer so bili najbolj varni. Par volov, ki so zapustili raztrgani hlev in zbežali na dvorišče hiše, je vrglo ob steno in jih ubilo. Ko je vihar ponehal, se je utrgal nad mestom oblak in začelo je li-ti kakor iz škafa. Ker je ležalo po ulicah vse križem, ni voda mogla odtekat in je na več mestih vdrla na dvorišča in v kleti.

Ko je polegel vihar in naliv, se je nutil po mestu grozen prizor. Tukaj ubiti konji, tam mrtvo govedo, mrtvi otroci, ubite ženske in moški, vse križem, da ni bilo mogoče hoditi po ulicah. Vse je vilo roke, kričalo, iskalo svojce, se zbiralo okrog ubitih oseb: zares, srce pretresujoč prizor! Z rešilnimi vozovi so začeli spravljati ranjence iz hiš v bolnišnice, mrtvece pa v mrtvašnico. Grozen vihar je zahteval veliko število človeških žrtev. Kolikor je dozdaj dognano, je bilo ubitih 31 oseb, čez 100 oseti je pa bilo ranjenih, med temi veliko tako močno, da se borijo s smrtjo. V nesrečnem mestu izgleda sedaj tako, kakor če bi je bil potres ali požar razdjel.

Žrtve za domovino.

Andrej Čelan, posestnik v Cirkovcah pri Pragarskem, je dobil od dunajskega Rdečega križa obvestilo, da je njegov edini sin Simon Čelan, star 28 let, dne 24. oktobra 1915 v vojni bolnišnici umrl vsled strela v pljuča. Rajni je bil vrl in priden mladenič. — Slovenski vojaki nam pišejo: Naznanjamo, da je naš preblagi prijatelj Vinko Horvat, doma iz Vurberga pri Ptuj, dne 9. junija padel junaške smrti tu na južnotirolskem bojišču. Iskreno sozale izrekamo njegovim domačim ostali tovariši: Ivan Pečnik, Zakot pri Brežicah; Karl Čokl, Sladka gora pri Smarju; Andrej Gašperin, Mihalovce pri Brežicah; Martin Horvat, Moškanje niže Ptuj. — Z bojišča se nam piše: Jožef Križan in Dominik Merkan od 47. pešpolka sta darovala svoje življenje za ljubo domovino na italijanskem bojišču. Jožef Križan iz Čermlesaka pri S. v. Rupertu v Slov. gor. je padel zadet v prsa od sovražne kroglice dne 8. junija. Zapusča ženo in male otročiče, Dominik Merkan od S. v. Jakobca v Slov. gor. je padel zadet v glavo od polentarske kroglice dne 30. maja. Bil je tudi naročnik „Slovenskega Gospodarja.“ Sladko spavajta, zvesta in hrabra branitelja naše ljube domovine, v tuji laški zemlji! — Anton Pečovnik, doma od S. v. Martina na Pohorju, je bil ranjen od šrapnela dne 12. aprila 1915 v hudem boju z Rusi v Karpatih. Bil je star 30 let. Dne 22. aprila je izdahnul svojo dušo v bolnišnici v Debrečinu na Ogrskem. Bil je spreviden s sv. zakramenti. Dne 24. aprila je bil pokopan. — Daroval je svoje življenje za domovino na ruskem bojišču dne 21. junija vrl mladenič Jan.

Sega od S. v. Venčesla pri Slov. Bistrici. — Dne 6. junija je padel junaške smrti, zadet od laške kroglice v glavo, vrl mladenič Franc Hriberšek, doma iz Smihela nad Mozirjem. Bil je v cvetu mladosti, star še le 20 let. Njegov starejši brat Janez se že pogreša od začetka vojske, drugi brat Jožef je padel v Srbiji in mlajši brat Andrej je že tudi pri vojaki. — Med mnoge žrtve, ki jih je zahtevala naša domovina iz naše župnije, prištevamo tudi blage, pridnega mladeniča Maksa Čilensek, po dom. Smodejevega iz Orlevasi pri Braslovcah. Globoko je nas pretresla vest o njegovi smrti. Boril se je že nad šest mesecev na severnem in štiri mesece na južnem bojišču. Pri zvestem izpolnjevanju svojih dolžnosti za lepo našo domovino si je nakopal neizprosno bolezen, katere mu je, še le 26 let staremu, pretrgala nit upalnoželne življenja. Umrl je dne 27. junija v vojaški bolnišnici na Dunaju. Bil je fant, kakoršnih je malo. Rad je hodil v cerkev in tudi na bojnem polju je vedno molil. Pridno je pomagal pri delu svojim starišem in tudi drugim, kjer je le bilo mogoče. Pisal je domu, da mu je že boljše in kako rad bi že prišel na dom. A sreča mu ni bila mila. — Anton Selinšek pri pionirskem oddelku 87. pešpolka, doma iz Laneove vasi, župnija S. v. Vid pri Ptuj, iz vrle katoliško-narodne hiše, je bil ranjen v glavo dne 22. oktobra 1915 in je umrl v poljski bolnišnici. Bil je več let cerkveni pevec in dober tenorist. — Č. g. vojni kurat Alojz Rozman poroča, da je mladenič Alojz Kroprej, poddesetnik 26. domobranskega pešpolka, doma od S. v. Kunigunde na Pohorju, na tirolskem bojišču dne 22. maja ponoči žrtvoval svoje življenje za domovino. Bil je zadet v prsa. Star je bil 21 let. Nahajal se je tri leta v mariborskem učiteljsku. Bil je zaveden Slovenec. Bojeval se je v Karpatih, na Doberdolu, kjer je bil odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda. — Naj slovenski junaki počivajo v miru!

Tedenske novice.

Skupno sv. obhajilo otrok. Papež Benedikt XV. je po svojem državnem tajniku kardinalu Gaspariju dne 26. junija t. l. izdal naslednji ukaz: »Vsi in posamezni škofje v Evropi naj z vso prizadevo skrbijo, da v cerkvah in molilnicah posameznih škofij dne 30. julija, ki je nedelja, otroci obojnega spola vsi po namenu sv. Očeta na kolikor mogoče slovesen način pristopijo k sv. obhajilu.« Želja in povelje sv. Očeta je torej, naj 30. julija kot drugi obletni dan, kar je izbruhnila svetovna vojska, vsi otroci obojnega spola na slovesen način pristopijo k sv. obhajilu ter ga darujejo na namen sv. Očeta. — Na dan sv. Alojzija je sprejel sv. Oče večje število prvoobhajancev. Otrokom je pripovedoval, da je on ravno pred 50 leti na ta dan prejel prvo sv. obhajilo. Ni še bil tako srečen, da bi v tako nezni mladosti, kakor današnja mladež, mogel sprejeti prvo sveto obhajilo. Čakati je moral do 12. leta. Sv. Oče je priporočal, naj bi se otroci tudi natančneje poučili o podrobnih obredih daritve sv. maše.

† Franc Pinterič. V ponedeljek, dne 10. julija, je umrl v Radgoni ml. g. Franc Pinterič, častni kanonik sekovski, okrožni dekan in mestni župnik v Radgoni. Dosegel je visoko starost 78 let. Rojen je bil leta 1838 v Središču. Pogreb se je vršil včeraj v sredo, dne 12. julija. Pokojnik je ostal zvest svojemu slovenskemu ljudstvu. R. I. P.!

Duhovniške vesti iz somboteljske škofije (ogrski Slovenci). Prestavljeni so č. gg.: Jožef Hauko, kaplan v Črensovcih, na Grad, Franc Falik, kaplan v Türišču, k Sv. Benediktu za administratorja, na njegovo mesto pride Koloman Kiss, dosedaj administrator pri Sv. Benediktu; v Črensovcu pa pride za kaplana novomašnik Vincenc Kos.

Slovenski Lurd v Rajhenburgu. Iz Rajhenburga se nam piše: Lepa je bila letos ob 2. juliju slovesnost v naši novi Lurški cerkvi. V petek in v soboto so se domači farani kljub obilnemu delu na polju in v vinogradih še kaj pridno udeleževali tridnevne pobožnosti. Proti večeru v soboto pa je že kar mrgolelo pobožnih romarjev od blizu in daleč po našem Marijinem hribečku. Ko so pa v ranih jutranjih urah v nedeljo, dne 2. julija, došle razne procesije — največja je bila videmska pod vodstvom g. dekana Verka, in g. župnika v p. V. Čepina — tedaj se je do začetka katička napolnila prostorna cerkev. Začela se je jutranja služba božja s slovesno sv. mašo, katero je daroval g. dekan Mešiček iz Brežic. V zbranih besedah je nato nagovoril pobožne množice g. misijonar Fr. Kitak, ozirajoč se na skrivnost praznika obiskovanja M. D. in pri tem kaj spretno in dnevno primerno vpletal „Slovenski Lurd“ v svoj govor. Svoj višek je seveda dosegla slovesnost v službi božji ob desetih dopoldne. Procesija z Najsvetejšim se je ob ogromni udeležbi vila kar okoli Marijinega doma, saj je vse najraje le blizu Marije. Po pridigi g. misijonarja A. Zorko pa je prem. g. opat oo. trapistov, o. Epalle, ki je vodil tudi procesijo, daroval pontifikalno ali škofovsko sv. mašo. Asistenco pri tej sv. maši

so oskrbeli gg. kleriki salezijancev iz Raffne pri Sevnici pod spretnim vodstvom g. ravnatelja dr. Symiorja samega. Spodbudno in povzdigovalno je vplival pobožnomiren in točen nastop deveterice teh mladih sinov Don Bosca pred altarjem. Po sv. maši je g. dekan J. Mešiček takoj zapel litanije M. B. in vse nebrojne množice pobožnega naroda so navdušeno odpevale z raznimi izbranimi Marijinimi pesmimi. Zaključil je celo pobožnost prem. g. opat z zahvalnico „Te Deum laudamus.“ Ker je bilo letos tudi dovolj gg. spovednikov, je bilo tudi v tem oziru romarjem popolnoma ustrezno. Vedno bolj se opaža, kako pridobiva Slovenski Lurd na privlačni sili. Marijino svetišče v svoji krasoti se priljubi vsakomur in naše slovesnosti res dvigajo srce in duha, vzbujajo in vtrjujejo ljubezen do tega novega kraja češčenja Lurške Device. Bodi torej iskrena hvala vsakomur, ki po svojih močeh skrbi za povzdigo nove Marijine božje poti v Rajhenburgu. Vse v čast božjo in v slavo Marijino!

Dar generalnega polkovnika dr. Boročiča pl. Bojna zagrebškemu nadškofu. Poveljnik jugozahodne armade dr. Boročič pl. Bojna je poslal po stolniku Dragotinu Cvitkoviču italijansko 28 cm granato in lastnoročno pismo, kot znak njegovega spoštovanja do nadškofa in v spomin na ta veliki čas. Ta krogla je največjega kalibra, ki jo je doslej izstrelil Lah proti našim postojankam; visoka je 80 cm in tehta 425 kg. Granata je padla dne 28. decembra 1915 na Sv. Goro, a ni eksplodirala. S kolodvora v nadškofijsko palačo jo je preneslo pet vojakov. Ta krogla-velikanka ima vgravirano v sredi letnico: „1915–1916. Prijatelj, od poveljnika soške fronte Boročiča“, in dalje spodaj je vgravirano „Sv. Gora, 28. decembra 1915.“ Stolnik Cvitkovič je bil dva dni gost zagrebškega nadškofa ter je že odpotoval v armadni glavni stan.

Zadnja želja rodoljuba. Tě dni je umrl na Dunaju češki rodoljub dr. Josip Karasek. Na pogreb je prišla iz Jičina na Češkem tudi pokojnikova 78letna mati in je obenem izpolnila zadnjo željo nad vse ljubljene sina: prinesla je seboj v ruti pest češke domače zemlje, na kateri je želel snivati svoj večni sen. To pest zemlje so dali pokojniku pod glavo — zemlje, ki jo je tako vroče ljubil, za katero je živel in delal zanjo in ki je ni nikdar pozabil. Ena se tebi je želja izpolnila! Ta Prešernova velja za pokojnega češkega domoljuba, seveda z malo premembo. Truplo mu ne leži v zemlji domači, pač pa mu glava počiva na pesti češke zemlje. Velika je ljubezen v čeških srcih do domače grude . . .!

Slovensche Kriegs- und Soldatenlieder. Narodne in umetne pesmi na nemško prestavil dr. Rudolf pl. Andrejka, dvorni tajnik v notranjem ministstvu. Izdala Katoliška tiskarna.

Domobranski poročnik Julij Friedl † Na južnozahodnem bojišču je padel, zadet od drobca granate v glavo, v starosti 22 let, c. kr. domobranski poročnik v rezervi Julij Friedl, učitelj v Slivnici pri Mariboru, sin pri Sv. Barbari v Halozah umlega učitelja Franca Friedl. Odlikovan je bil za hrabrost pred sovražnikom s srebrno svetinjo II. razreda in z bronasto. Poln domovinske navdušenosti je odšel vrl in pogumni mladenič na bojno polje, kjer se je v raznih bitkah hrabro boril za preljubljenega našega cesarja in milo domovino, ki jo je ljubil iz dna duše. Naposled pa ga je zadela kruta usoda. Dne 7. junija t. l. je še pisal svojemu varuhu v Mariboru vojnopoštno dopisnico z naslednjo vsebino: „Tako je pač v vojski. So dnevi, da se Bog usmili, preživiš te mučne, strašne ure, si spet rešen za nekaj dni in si lahko odpohiš. Tako na primer sedaj. Imamo za seboj naporne dneve, No, srečno sem jih prestal in — danes? Sedim v gozdu v svojem šotoru, precej hladno še, čitam pošto, časnike in zadovoljno grizem ogrsko salamo in sir in pušim. A kaj prineso prihodnji dnevi, ure?! Iskrene pozdrave, udani Julij.“ Kakor da bi bil slutil, da so že steti dnevi mladega, njegovega življenja. Slava Tebi, mladi junak! Spavaj mirno, predragi Julij, v častnem svojem grobu, in lahka naj Ti bo tuja zemlja! Vsem, ki smo Te poznali, ostaneš v vednem spominu. Bila je pač božja volja tako in njej se moramo podvreči. To naj bo tolažba v veliki bolesti Tvoji blagi, skrbni materi, sestri in bratoma ter vsem Tvojim sorodnikom, prijateljem in znancem. Nad zvezdami se zopet snidemo! —k.

Sanitejci nam pišejo. Sanitetni četovodja Len Mesarič nam piše z laškega bojišča: Veliko in prav nevarno je delo, ki ga izvršujemo sanitejci. V dežju smrtonosnih krogel pomagamo ubogim ranjencem. S prednje tojne črte nosimo ranjence v zavetje in tudi marsikateri sanitejci pade pod sovražno kroglo. Naš dober in priljubljen stolnik g. Edvard Vavpotič nas je vse priporočal za odlikovanje. Pozdrave pošiljajo: Lenar Mesarič, narednik Janko Mlakar iz Makol, Dominik Malis, Jožef Moškon, Emil Kancijanc, Alojzij Grabner, Martin Kozar, Matija Kores in Franc Samec.

Stari slovenski črnovojniki pred Asiagom. — Dne 24. junija se nam piše z italijanskega bojišča: Srčne pozdrave pošiljamo vsem cenjenim čitateljem „Slovenskega Gospodarja“ mi stari črnovojniki, ki